

NGA MAHI

A TE

Hui o te Hahi Maori

O TE

TAKIWA O TURANGA

I TE PIHOPATANGA O WAIAPU

I TU KI

WHANGARA

MAEHE 15, 1897.

Turanga :
NA TE WIREMU HAPATA I TA, KI TE RAU KAHIKATEA.
1897.

NGA TANGATA O TENEI HUI.

UPOKO: TE PIHOPA.*

MINITA:

Rev. Mohi Turoi	Rev. Eruera Kawhia
„ Matiaha Pahewa	„ Hone Waitoa
„ Edward Jennings*	„ Rihara Rangamare
„ Rutene Te Aihu	„ Piripi Te Awarau*
„ H. W. Williams	„ Hone Pohutn*
„ Matenga Waaka	„ Hakaraia Pahewa

MANGAI REIMANA:

Arapata Tarao			} Te Kaha
Timutimu Tawhai			
Katene Manahi			Kawakawa
Turuturu Ngaki			Rangitukia
Tuahangata Perciha			Te Horo
Aperahama Tamihere			} Tuparoa
Reupene Tuehu			
Hatara Kereama			} Whareponga
Rota Honia			
Hori Tohungia			} Tokomeru
Hirini Tautau			
Rutene Te Arahi			} Whaugara
Rawiri Karaha			
Hemi Huata			} Turauga
Wi Waikare			

* Kihai enei i tae ki te Hui.

HE TUHITUHINGA

I NGA MAHI A TE HUI O TE HIAHI MAORI O TE TAKIWA O TURANGA I WHAKAMINEA KI WHANGARA I TE 15 O NGA RA O MAEHE I TE TAU 1897.

NO te 14 o nga ra i mine ai nga tangata o te Hui, me te tangata whenua, ki te karakia i te Whare-karakia o Patoromu: e 30 i tango i te Hapa a te Ariki; i puta hoki te kohikohi o te Ohaohatanga, £1 12s. 2d., mo te perehitanga i nga mahi a te Hui.

No te 9 o nga haora i te awatea, i te 15 o Maehe ka tae ano ki te Whare-karakia, karangarangatia ana nga ingoa, me te whakao ano enei:—

MINITA: Mohi Turei, Matiaha Pahewa, Rutene te Aihu, Matenga Waaka, Erucra Kawhia, Hone Waitoa, Rihara te Rangamaro, Hakaraia Pahewa.

MANGAI REIMANA: Timutimu Tawhai, Arapata Taraao, Katene Manahi, Turuturu Ngaaki, Tuahangata Perciha, Hatara Kereama, Rota Honia, Hori Tobungia, Hirini Tautau, Rutene Arahi, Rawiri Karaha, Hemi Huata, Wi Waikare, Aperahama Tamihere, Reupene Tuehu.

He kore no te Pihopa i tae ki te Hui i waiho ai a Te Wiremu Hapata hei tumuaki. Ka kiia e ia kua tu te Hui; ka timataia te mahi ki te Inoi. Muri iho ka whaikorero ia ki te Hui.

WHAI-KORERO A TE UPOKO.

E hoa ma, e nga Minita, e nga Mangai o te iwi:—

Tenei koutou ka rongu ki to tatou Pihopa, kua whakatika atu ki Ingarani, ki te Hui nui o nga Pihopa katoa o to tatou Hahi, ka mine nei ki Ranana, i tenei whenua, i tenei whenua, a nga ra o Hune e haere ake nei. Kua haere atu ia ki te korero i ana korero, ki te whakarongo ki a ona hoa Pihopa. Na, aha-koa e ngaro atu ana te tinana, kei a tatou tona wairua; kei te inoi ano ia kia tohutohungia e te Atua a tatou mahi i tenei wa.

Tera ano tetahi o o tatou hoa e kore e tae mai. No te ata nei i tae mai te waea a Piripi Te Awarau hei mea kei Waipare tona papa e takoto ana, e tata ana hoki te mate. Kia puta to tatou aroha ki a ia i tenei raruraru ona.

He mea pai rawa te ngakau nui o nga tangata o tenei pariha, o tenei pariha, ki te hanga i etahi whare, hei whare tapu ma te Atua. Engari kia mahara tatou ehara te wahi o waho i te mea e paingia e te Atua, ko te mahi pai ia, i roto, ina oti te whare. Ma te Wairua Tapu tatou e whakaoho kia mahi tonu ai tatou ki te Atua i runga i te mahara i runga i te wairua.

I mea mai te Pihopa i te Hui Topu, i tu ki Manutukea, kei te iti haere te oranga o nga minita, he iti no te iterati o te moni ki te peeke. Kia puta te whakaaro o nga pariha kia whakanuia nga moni o te Tahua Oranga o tenei pariha, o tenei pariha, kia whai oranga ai nga minita, kia watea ai hoki ki te mahi i nga mahi minita. He mea pai tenei mo naianei, mo te wa e whai moni ana te iwi i a ratou mahi lipi, ngahere ranei, e utua ra e te Pakeha.

No nga ra whakmutunga o Hanuere nei i huihui ai etahi o nga tamariki o Te Aute me etahi o o ratou hoa ki Te Aute, ki te rapu tikanga, kia kitea me kore e taea te whakaara i te Iwi Maori, ara, te whakaoho i te hunga mangere ki te mahi uaua, i te hunga karakiakore ki te karakia, i te hunga kino ki te mahi pai. He maha noa atu nga mate o te Iwi Maori i korerotia e taua Hui. Ko etahi, ko nga mea e tupu ana i te korenga o te Paipera e korerotia ana i nga kura o te Kawanatanga; ko etahi i te Kooti Whenua; ko etahi i nga tikanga he mo te marena-tanga. Kia ata whakaarohia e tatou enei mate, kia uru ano hoki tatou ki te mahi pai a aua tamariki, me te inoi ano ki te Atua kia whai hua taua mahi.

Tera pea etahi o koutou kna kite i to tatou hoa i a te Peka, kua whakarere nei i tana mahi i Turanga kia haereere ai ia ki te hoko Paipera, ki te Maori, ki te Pakeha, o tenei takiwa, i te mahi aroha tenei na te Komiti i Turanga, kia kore ai tetahi e mea e hiahia ana ia ki te Paipera, engari kahore e taea e ia te haere ki te taone hoko ai. Kia manakohia e tatou taua mahi, kia tac atu ai te Kupu a te Atua ki nga kainga katoa.

Kia maharatia e tatou o tatou hoa o te Urewera, o Taranaki, o Wairarapa. Kia inoi tonu tatou ki te Atua kia whakaarahia e ia etahi kai-mahi mo aua wahi o tana mara waina.

E rua nga kupu mo te kareti i Te Raukahikatea. Kua takoto te tikanga kia mutu te mahi riwai a nga tangata o te kura: he roa taua mahi, he mea whakararuraru i nga mahi a te kura: a ruarua noa iho nga hua. Kia maharatia te kura e nga tangata o era wahi, kia tukua mai etahi riwai, kumara ranei, ma runga kaipuke, a ma matou e utu te tangata o te kaipuke.

Kua bomai e te Wiremu, Atirikona ki te Kareti he perehi ta pukapuka. Kia akona kau e nga tangata o te Kareti te mahi o taua perehi, e hiahia ana matou kia whakaputaina etahi pukapuka ma te iwi Maori i Te Raukahikatea.

I a tatou e whakaaro ana i a tatou ake mea, me mahara ano tatou ki a nga tangata o waho. Ko nga tangata o Inia etahi e mate ana inaianei i te mate kai, i te mate uruta. Nui noa nga tangata kua mate, a he iti noa iho te kai ma nga morehu. Kia puta to tatou aroha ki a ratou, me etahi hereni hoki ki te tepu, hei tohu mo te aroha.

Me inoi tatou ki te Atua mana, ara, ma te Wairua Tapu, e tohutohu a tatou mahi i teuei ra, i nga wa katoa ano hoki.

1. I whakaaria e Mohi Turci, minita, i tautokona e Rutene Te Aihu, minita:—

E whakapai ana te Hui ki te whai-korero a te Tumuaiki; he mea atu ano tenei kia whakaae ia kia perehitia i roto i nga mahi a te Hui, ki te Perehi, i Te Raukahikatea i korerotia mai nei.

Whakaaetia ana,

2. I meatia a Hakaraia Pahewa hei kai-tubituhi i nga mahi a te Hui.

3. I whakaurua a Ahipene Rangi, minita, ki roto ki te Hui nei, hei whakapuaki i ana korero.

4. I whakatakotoria e Erucra Kawhia, minita etahi moni e £46 8s. od., hei tapiri ki te oranga minita o te pariha o Whareponga. I whakatakotoria hoki ia ki te tepu e £6 os. od., he mea kohikohi na te Pariha o Tokomaru, me etahi atu e £8 2s. od., huia katoatia e £14 2s. od. mo te pariha o Te Kaha.

5. I whakaaria e Katene Manahi, i tautokona e Hone Waitoa, minita:—

He motini ki te Tumuaki ki te taea e iā, me te Kura hoki, te haere ki te whakapuare i a Panapa, Whare-karakia, e tu ana i Wharekahika, Pariha o te Kawakawa, ki te kore, mana tetahi tangata e whakarite hei whakapuare i taua Whare.

Whakaaetia ana.

6. I whakaaria e Timutimu Tawhai, i tautokona e Hone Waitoa, minita:—

Ihei a Maehe o te tau 1898, me tu te Hui ki te Pariha o Te Kaha.

Whakaaetia ana.

7. I whakaaria e Rawiri Karaha, i tautokona e Katene Manahi:—

Ihe tono tenei kia whakaturia a Wi Matangi hei hahi watene mo te Whare-karakia mo te Poho o Rawiri.

Whakaaetia ana.

8. I whakaaria e Hemi Huata, i tautokona e Hone Waitoa, minita:—

Kia whakaarohia te kauwhau i te Rongopai ki a Te Urewera, ara, kia honohono tonu te haere o nga kai-kauwhau ki a Te Urewera i te mea e raruraru ana uga tangata o te kura.

Ihe tono ano ta tenei Hui ki nga tangata o tenei pariha, o tenei pariha, kia kohikohi e ia pariha, e ia pariha, kotahi hereni i te wiki kotahi, hei oranga mo tetahi minita ki a Te Urewera.

Whakaaetia ana.

9. I whakaaria e Ahipene Rangi, minita, i tautokona e Hone Waitoa minita:—

Ihe motini ta tenei Hui ki te Pihopa me kore e kitea e ia tetahi minita mo te pariha o Mohaka e noho pani ana.

Whakaaetia ana.

10. I whakaaria e Hori Tohungia, i tautokona e Rawiri Karaha:—

Kia tukua ki te komiti o waho te whakahaere mo te kaute o te moni i ngaro i a Karaitiana Ratapu.

Whakaaetia ana.

11. I whakaaria e Eruera Kawhia, minita, i tautokona e Hone Waitoa, minita:—

Ihe motini, i te mea kua whai perehi te Karetu nei, me timata

te perehi i etahi pukapuka kauwhau, ma nga minita, ma nga kai-whakaako.

Whakaaetia ana.

12. I whakaaria e Hakaraia Paheua, minita, i tautokona e Hori Tohungia :—

He whakamoemiti na te Hui ki a Aitanga Hauiti mo to ratou kaha ki te manaaki i to ratou Hui. A, ma Te Ariki pu ano ratou katoa e tiaki, ara, tatou tahi. Amine.

Whakaaetia ana.

13. I whakaaria e Mohi Turei, minita, i tautokona e Rutene Arahi :—

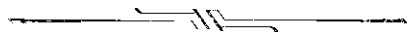
He nui te aroha o tenei Hui ki to tatou Pihopa, ka ngaro nei i waenganui i a tatou i tenei huinga o tatou. Kia puta ano hoki he inoinga atu ki te Atua kia whakahokia oratia mai to tatou Pihopa ki ana hipi.

Whakaaetia ana.

i panuitia, i whakapumautia, Maehe 15, 1897.

H. W. WILLIAMS,

Upoko.

NGA MONI O TENEI HUI.

MA NGA TANGATA O INIA, £1 15s. od.

MA LE RAUKAHIKATEA KARETI, 10s. 6d.

MO TE UREWERA, 10s. 3d.

